

అంబాదర్కన గ్రంథమాల —62

ప్రతులు : 1500

వెల ౧-౦౦

విభవ-కార్తీకము

నవంబరు - 1988

సర్వస్వామ్య సంకలితము

“విజయ ఆర్టు ప్రెస్”

తె నా లి.

ఆర్కసమాజ నియమములు

౧. సమస్త సత్య విద్యలకును, విద్యవలన నెఱుంగదగు సర్వపదార్థములకును ఆదిమూలము పరమేశ్వరుడు.
౨. ఈశ్వరుడు సచ్చిదానంద స్వరూపుడు, నిరాకరుడు, సర్వశక్తిమంతుడు, న్యాయకారి, దయాళుడు, అజన్ముడు, అనాది, అనంతుడు, నిర్వికారుడు, అనుపముడు, సర్వాధారుడు, సర్వవ్యాపకుడు, సర్వాస్త్రామి, అజరుడు, అమరుడు, అభయుడు, నిత్యుడు, పవిత్రుడు, సృష్టికర్తయునై యున్నాడు. అతనినే ఉపాసించుట యోగ్యము.
౩. వేదము సత్యవిద్యల గ్రంథము. దీనిని చదువుట, చదివించుట, వినుట, వినిపించుట, ఆర్యుల కందరికి పరమధర్మము.
౪. సత్యమును గ్రహించుటకును, అసత్యమును త్యజించుటకును, నెల్లప్పుడు సిద్ధముగా నుండవలెను.
౫. సకల కార్యములను ధర్మానుసారముగా, అనగా సత్యాసత్యములను విచారించి చేయవలెను.
౬. ప్రపంచమునకు ఉపకారము చేయుట ఈ సమాజముయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యము. అనగా శారీరకోన్నతికి, ఆత్మోన్నతికి మఱియు సామాజికోన్నతికి పాటుపడవలెను.
౭. అందఱితో ప్రేమపూర్వకముగ, ధర్మానుసారముగ, యథాయోగ్యముగ వ్యవహరింపవలెను.
౮. అవిద్యను నశింపజేసి విద్యను పెంపొందింపజేయవలెను.
౯. ప్రతి వ్యక్తియు తన యున్నతితోనే సంతృప్తి నొందక అందఱి యున్నతిలోనే తన యున్నతి కలదని తలంపవలెను.
౧౦. సర్వహితకరములగు సామాజిక నియమములను పాటించుటలో పరతంత్రులై, వ్యక్తి హితకరములగు నియమములందు స్వతంత్రులగుట అందఱికి తగును.

ఉ ప ని య మ ము లు

నామము :-

1) ఈ సమాజము యొక్క నామము ఆర్యసమాజము. కనీస మీ సమాజము (11) పదునొకండు మంది సదస్యులచే నేర్పడును.

ఉద్దేశ్యము :-

(2) ఈ సమాజమునకు సంబంధించిన పదనియమములే ఆర్యసమాజపుటద్దేశ్యములు.

(3) ఆర్యసదస్యుడు -

సమాజపు ఉద్దేశ్యముల కనుకూలమైన యాచరణము కల వ్యక్తి ఆర్యసమాజమున తనపేరు నమోదు చేయించు కొనవచ్చును అట్టి వ్యక్తి సమాజమున ప్రవేశింపగలడు. అతడు 18 పదునెనిమిది వర్షములకు మించిన ఆయువు కలిగి యుండవలయును. ఇట్లు ఆర్యసమాజమున ప్రవేశించిన వ్యక్తి 'ఆర్యసదస్యుడు' అనబడును. ఒక వ్యక్తి యొకే సమయమున నొకే సమాజమున సదస్యుడు కాగలడు.

ఆర్యసమాజమున తనపేరు చేర్చుకొనుటకు సమాజపు మంత్రి (సెక్రెటరీ) కి ఇట్లు పత్రము వ్రాయవలయును :-

“నెను ప్రసన్నతతో ఆర్యసమాజపుటద్దేశ్యములను (నియమము లందు వర్ణింపబడిన) మంతవ్యములను, సిద్ధాంతములను (వేద-ఆధారముతో దయానంద మహర్షి తన గ్రంథములందు వర్ణించిన) అంగీకరింతును; తదను కూలమగు ఆచరణమును స్వీకరింతును. నాపేరుఆర్యసమాజమున అంకితము చేసికొనుడు.” కాని, కొండొక విశేష హేతువు వలన నతని నామమును అంతరంగసభ (కార్యనిర్వాహక వర్గము) చేర్చుకొన కుండుటకు అధికారము కలిగి యుండును. ఇట్లు అంతరంగసభ యొకని పత్రమును స్వీకరింపని పక్షమున నతడంతరంగ సభకు తెలుపుచు ప్రాంతీయ-అంతరంగ సభకు

అపీలు చేసికొనవచ్చును. ప్రాంతీయ—అంతరంగనభ— నిర్ణయముతో సంతోషము కలుగకున్న ప్రాంతీయ సభకు సంబంధించిన న్యాయసభకుగాని, చివరకు సార్వదేశిక న్యాయసభకుగాని అపీలు చేసికొన వచ్చును.

[4] ఆర్య సభాసదుడు :-

[క] ఎవని నామము నదాచార పూర్వకముగ నొక సమాజమున రెండు సంవత్సరముల వరకు నంకితమై యుండునో, ఎవడు తన యాదాయమున శతాంశము(1%) మాసికచందాకాని, వార్షికచందాకాని, లేక రు 250/లు గాని అంతకెక్కువకాని, వార్షిక చందానిచ్చుచుండునో మరియు నెవడు సాప్తాహిక సత్సంగములందు కనీసము 25 శాతము ఉపస్థితుడగుచుండునో యాతడు ఆర్యసభాసదుడుగా నంగీకరింపబడును.

[ఖ] ఆర్యసమాజమున రెండు సంవత్సరముల వరకు నంకితమై యుండవలయునను నియమము సమాజము స్థాపించబడిన మూడవ సంవత్సరమునుండి అమలులోనికి వచ్చును.

కొందొక కారణము వలన చందా నియ్యలేనట్టియు, శతాంశమునకు తక్కువగా నియ్యగలిగిన వానిని అంతరంగనభ ఆర్యసభాసదునిగా చేర్చుకొన గలుగును. కాని యట్టివారి సంఖ్య ఆర్యసభాసదుల సంఖ్యలో నూటికి 35 కు మించరాదు. మరియు నా యంశము పూర్ణాంకముగా నంగీకరింపబడును.

ఆర్యసంస్థలు (ఆర్యసమాజ పుటంతర్గతము లైనను కాకున్నను) శతాంశము ధనము నియ్యనక్కఱలేదు.

విశేషావస్థయందు అంతరంగనభ ఉప స్థితినియమును కొందొక వ్యక్తికొఱకు శిథిలము చేయవచ్చును. కాని అట్టివారి సంఖ్యయు నూటికైదు కంటె మించరాదు. ఆర్యసమాజ సదస్యుడు ఏ సమాజమునందైనను సాప్తాహికసత్సంగమున నుపస్థితుడైనపుడు అతని యాయుపస్థితి స్థానీయ ఆర్య సమాజమునకు చెందినదిగా నంగీకరింపనగును. కాని యతడే సమాజమున

నుపస్థితుడయ్యెనో యాసమాజము ద్వారమున స్థానీయ సమాజమున కొకమాసము లోపల సూచింపబడవలయును.

విశేషావస్థలందు సంఖ్యను నిర్ణయించు కార్యము సమాజపుటంతరంగ సభకు సంబంధించి యుండును. సదస్సుడు నగరమునకో గ్రామమునకో వెలుపల నుండుట, రుగ్గుడగుట, అంతరంగ సభకు పూర్ణసంతోషము కలుగజేయుచున్న వివశతకు లోనగుటయు విశేష అవస్థలనబడును. ఎవరి జీవనము క్రియాత్మక రూపమున ధర్మావలం బనమైయుండునో, ఎవరు తమ జీవనమున కొంతకాలము వైదిక సంస్కృతిని ప్రచారమొనర్చుటలో వ్యయింపబడినదో యట్టిమహానుభావులు ఉపర్యక్తమగు నుపస్థితి నియమమునుండి ముక్తులు కాదగియుందురు.

గ) సమ్మతి (వోటు) నిచ్చునధికారము ఆర్యసభాసదులకు మాత్రమే యుండును. అంతరంగ సభ ప్రతివర్షము నట్టి ఆర్యసభాసదుల నామములు ఎన్నికకు పూర్వమొకమాసమునందే రిజిష్టరులో నంకితమొనర్చును అట్టిసభాసదుల నామాంకిత పట్టిక యొకటి సమాజమందిరమున వెంటనే గోడకు తగిలించి యుంచబడును.

ఘ) ఉపధార.....(క) లో ప్రయోగింపబడిన సదాచారమెట్టిదన—సంధ్యాదినిత్య కర్మాచరణము, శుద్ధవృత్తి. వైదిక సంస్కారములు, పత్తి పత్నివ్రతములు, మున్నగునవి సదాచారములు. వ్యభిచారము, మద్యము మున్నగు మాదక ద్రవ్యసేవనము, మాంసభక్షణాది అభిక్ష్యభక్షణము చౌరము, కపటము, లంచము గ్రహించుట మున్నగునవి దురాచారములు.

చ) స్త్రీలు ఆర్యసభాసదస్యలు కాదలచినచో వారికి స్వతంత్ర ఆదాయము లేనపుడు, పతికో సంరక్షకునకో సంబంధించిన ఆదాయము యొక్క శతాంశమున 1/5వ వంతు చందాయించిన చాలును.

(5) ఏయార్య సభాసదుడు ఆర్యసమాజపు ఉద్దేశ్యములకు, లేదా నియమములకు విరుద్ధముగ వ్యవహరించునో అతనిని ఆర్యసమాజపు టంతరంగ సభవానిని స్థగితము (సస్పెండు) చేయవచ్చును. మఱియు సాధారణసభ యతనిని నదస్యత నుండి తొలగింప వచ్చును. కాని, అంతరంగ సభకాని, సాధారణసభకాని, తమఉత్తరువును జారీచేయుటకు ముందు ఆసభాసదునినుండి స్పష్టికరించుటకు అవకాశ మియ్యవచ్చును. స్థగితమొనర్చిన తాత్కాలికముగ తొలగింపబడిన లేక నదస్యతనుండి తొలగింపబడిన వ్యక్తి ఆనిర్ణయము నకు విరుద్ధముగ ప్రాంతీయ సభకు అపీలుచేసి కొనవచ్చును. ప్రాంతీయ సభ యానిర్ణయమును స్థగితము చేయవచ్చును, తొలగింపవచ్చును.

(6) ఆర్యసమాజమున జరుగు సభలు రెండువిధములుగ నుండును.

1. ధార్మికములు 2. ప్రబంధకములు ధార్మికసభలు నాలుగు విధములు.
1. దైనికములు, 2. సాప్తాహికములు, 3. వార్షికములు, 4. నైమిత్తికములు. - ప్రబంధక సభలు రెండువిధములు.
1. వార్షికములు, 2. నైమిత్తికములు.

(7) ధార్మిక సభలు :-

దైనికములు :- సమ్మిలిత సంధ్య ప్రతిదినము హవనము కథము, ఉపదేశము మొదలగునవి.

సాప్తాహికములు :- ఈ సమావేశము వారమున కొకపర్యాయము జరుగును. ఇందు సంధ్య, హవనము, వేదోపదేశము ప్రార్థన, భజనలు, ఉపదేశము మున్నగునవి జరుగును. అంతమున ఋగ్వేద పుటంతిమ సూక్తము నెల్లప్పుడు ఉచ్చస్వరముతో పఠింతురు. (ఏదేని సమాజమునకు సంబంధించిన విషయము సభకు వినిపింపదగినది చివరకు సభలో వినిపింపబడును.)

(8) వార్షిక సభలు : (వార్షికోత్సవము) విశేష రూపమున ధర్మ ప్రచారము చేయుటకు, సమాజమున సుత్సాహము వర్ధిల్లజేయుటకును సంవత్సరమున కొకసారి జరుగును.

9) నైమిత్తిక సభలు : ఈ సభ ఆవశ్యకత యేర్పడినపుడు, కొందొక విశేష నిమిత్తముతో నిమ్మలిఖిత దశలలో జరుపబడును.

(1) సమాజ ప్రధాని-అధ్యక్షుడు కోరి మంత్రిని (సెక్రటరీని) ఆదేశించినపుడు,

(2) అంతరంగ సభ కోరినపుడు

(3) ఆర్యసభాసదులలో పదియవ భాగముకాని, ముగ్గురు సభాసదులు కాని, వీరిలో అధిక సంఖ్యాకులు కోరినపుడు, ఇందుకొఱకు మంత్రితో కలిసి ఆలోచింపదగిన విశేష మహత్వపూర్ణ విషయమును స్పష్టశబ్దములలో వ్రాసి పంపినపుడు, ఆవేదనపత్రము లభించిన 15 దినముల లోపల సమావేశమును నేర్పఱచుట ప్రధానికి, మంత్రికి కర్తవ్యమగును. ప్రధానితో పరామర్శించి నైమిత్తిక సమావేశము నేర్పఱచుటకు నియమిత సమయములో విజ్ఞాపనము మంత్రి ప్రకాశింపజేయని పక్షమున ఆవేదన పత్రమును బంపిన వారు ప్రాంతీయసభకు ఈ విషయము సూచించి నియమానుసారము అధివేశమును (సమావేశమును) ఆహ్వానింపగలుగుదురు.

10) అంతరంగసభ-వర్కింగ్ కమిటీ :

సమాజపు సమస్త కార్యములను నిర్వహించుటకు అంతరంగసభ నియమింపబడును. అందు రెండు విధములైన సభాసదులుందురు. 1. అధికారులు, 2. అంతరంగసభచే నెందఱు నిర్వాచితులైన సభాసదులుందురో వారిలో నూటికి 10మంది నిర్వాచిత సభాసదులు. వీరిలో అధికారుల సంఖ్య గణింపబడదు.

11) ప్రతి సంవత్సరానంతరము అంతరంగ సభాధికారులు, ఆయ వ్యయ పట్టికను నిరీక్షించువారు, వార్షిక సాధారణసభలో మరల నియమింపబడుదురు. మఱియు పూర్వాధికారులలో నెవరును సర్వసమ్మతితో

నెన్నుకొనబడకున్న నిరంతరము 3 వర్షములకంటె నెక్కువగ నొక పదవికి ఎన్నుకొనబడజాలరు.

12) సంవత్సరము పూర్తిచాకముందే కొండొక యధికారి స్థానము ఛాళీయైనచో ఆతని స్థానమున అంతరంగసభ స్వయముగ యోగ్యుడైన వ్యక్తిని నియమింపవచ్చును.

1) అంతరంగసభ కార్యనిర్వహణార్థము కొండొక యుచిత వ్యవస్థ చేయకలుగును. కాని యా కార్యము ఆర్యసమాజపు నియమోపనియ మములకు విరుద్ధముకానిదై యుండవలయును.

14) అంతరంగసభ కొండొక విశేష కార్యార్థము తమలో కొంద రైన ఆర్యసభాసదులను, అన్య ఆర్య సభాసదులను లేక, విశేష గుణములు గల యన్య ఆర్యసదస్యులను కలిపి యొక యుపసభను నియమింపవచ్చును.

15) అంతరంగ సభాసదుడు ఎవరైనను కొండొక విషయమున ప్రధాని యజ్ఞ ననుసరించి సభలో నివేదించదలచినచో ఒక సప్తాహము ముందుగా మంత్రికి విజ్ఞాపన చేయవలయును. కాని యా విషయమును నివేదించుటకు అంతరంగ సభాసదులు రిగురు కాని, సభాసదులలో మూడవ వంతుకాని, (1/3) ఈ యిరువురిలో తక్కువసంఖ్యగలవారు మంత్రికి పత్రము వ్రాసినను సభలో నా విషయము నివేదించవచ్చును.

16) అంతరంగసభ మానమునకొకసారి తప్పక సమావేశము కావ లయును. మఱియు ప్రధాని యజ్ఞవలనగాని, లేక అంతరంగ సభాసదులు 5 గురు లేక 1/3వంతు సభాసదులు (రెండింటిలో తక్కువసంఖ్య) మంత్రికి పత్రము వ్రాసినందువలనను అంతరంగసభ జరుగును.

17) అధికారులు : అధికారులు 7విధములుగ నుందురు. 1. ప్రధాని- అధ్యక్షుడు, 2. ఉప ప్రధాని-ఉపాధ్యక్షుడు, 3. మంత్రి-కార్యదర్శి, 4. ఉప మంత్రి 5. కోశాధ్యక్షుడు, 6. పుస్తకాధ్యక్షుడు, 7. అధిష్ఠాత-ఆర్యవీరదళము.

18) (క) ఉప ప్రధాని, ఉపమంత్రి అధికారమునందు ఆవశ్యకతను బట్టి అధిక వ్యక్తులను నియమింపవచ్చును. ఒక పదవిలో ననేక వ్యక్తులు నియమితులై నపుడు వారికి అంతరంగ సభ, కార్యములను విభజింప వచ్చును. ఇందు నిమ్నలిఖిత టిప్పణులు జేయవచ్చును.

ఆర్య సమాజాధికారులను, అంతరంగ సభాసదులను, ఆర్య సమాజ మును కొండొక సంస్థకు ప్రముఖ-అధికారిగా చేయుటకు పూర్వము ఆర్య సభాసదస్యతకు సంబంధించిన అవధి నిమ్నవిధమున నుండును.

క] ఆర్యసమాజపు ప్రధాని, మంత్రి లేక ఆర్యసమాజపు కొండొక ప్రముఖ-అధికారి, లేక ఆ సమాజపు ప్రబంధకారిణీ సభయొక్క అధ్యక్షుడు, మంత్రి, లేక ప్రబంధకుడుగా చేయుటకు పూర్వము ఆ వ్యక్తి కనీసము, మూడు (3) వర్షములు నిరంతరముగా ఆర్యసభాసదుడై యుండవలెను.

ఖ] ప్రధాని, మంత్రికాక యితర పదాధికారులు, అంతరంగసభ యొక్క సాధారణ సభాసదులుగా జేయుటకు ముందు ఆ వ్యక్తి కనీసము రెండు సంవత్సరములు నిరంతరము ఆర్యసభాసదుడై యుండవలెను.

గ] ఆర్యసమాజపు అంతరంగసభకు చెందిన ప్రతి సదస్యుడు ఇచ్చే ఆర్యసమాజము కొండొక సంస్థకు ప్రముఖ-అధికారి పదవికి హేతువు అవశ్యమగును. కాని ఆ వ్యక్తి ఆర్యసమాజ-సాప్తాహిక సత్సంగములందు కనీసము నూటికి 33 పర్యాయములు ఉపస్థితి కలవాడై యుండవలయును.

19) ప్రధాని-అధ్యక్షుడు :

ప్రధాని నిమ్నలిఖిత-అధికారములు, కర్తవ్యములు కలిగియుండును.

1] ప్రధాని అంతరంగసభకు, సమాజపుటితర సభల కన్నింటికి సభాపతిగా నెంచబడును.

2] ఎల్లప్పుడు సమాజపు కార్యముల నిర్వహించుటకు తగిన వ్యవస్థ చేయుటలోను, ఆర్యసమాజపుటున్నతియందును, రక్షణలోను తత్పరుడై

యుండవలయును. సమాజకార్యములన్నియు బాగుగ నిర్వహింపబడుచున్నవా లేదాయని చూచుచు స్వయముగా నియమానుసారము నడుచుకొనవలెను.

3] కొండొక విషయము తాత్కాలికము అవశ్యకము అని తోచినపుడు దానికి తగిన వ్యవస్థ వెంటనే చేయవలెను. ఆ విషయము చెడిపోయిన నతడే దానికి ఉత్తరదాతయగును.

4] ప్రధాని తన ప్రధానిత్వ కారణమున అంతరంగసభచే నిర్మింపబడు ఉపసభల కన్నింటికి సభాసదుడగును.

20] ఉపప్రధాని : ప్రధానియనుప స్థితిలో తాను ప్రతినిధియగును. సమాజపు కార్యములలో ప్రధానికి సహాయకుడై యుండుట యతనికి ముఖ్యకర్తవ్యము. పలువురు ఉపప్రధానులున్నచో వారిలో నొకరిని ప్రధాని ముఖ్య ఉపప్రధానిగా నియమింపవచ్చును.

21) మంత్రి-కార్యదర్శి :

నిమ్నలిఖిత కార్యములు, అధికారములు మంత్రికి సంబంధించినవి.

1] అంతరంగసభయు, ప్రధానియు ఆజలననుసరించి సమాజపు సర్వకార్యములు నడుపుట. సమాజపక్షాన నెల్లరితో పత్రవ్యవహారమొనర్చుట. సమాజపు పత్రములు, అన్ని విధములైన ముఖ్యపత్రములు-కాగితములు రక్షింపవలయును.

2) సమాజపు సభల వృత్తాంతము ప్రాసీయుండుట. రెండవ సభ జరుగక పూర్వమే పూర్వసభ వృత్తాంతము పుస్తకమున ప్రాసీ యుంచవలెను.

3) మాసిక, అంతరంగ సభలలో పూర్వమాసిక సభానంతరమున సమాజమున ప్రవేశించినట్టియు, సమాజము నుండి తొలగింపబడినట్టి ఆర్య సదస్యులయు, సభాసదులయు నామములు వినిపింపవలయును.

4) సమాజపు సేవకులయెడ సామాన్య దృష్టినుంచుట; సమాజపు నియమోపనియమములను, వ్యవస్థలను సాధించుట మున్నగు విషయములపై ధ్యానముంచవలయును.

5) ఆర్య సమాజపు సంస్థలేవైన నున్నచో వాని నిర్వహణముపై సామాన్య దృష్టి నుంచవలయును.

6) ప్రతి సభకు నియమిత కాలమునకు వచ్చి చివరివరకు నుండవలెను.

22. ఉప మంత్రి :-

మంత్రి అనుపస్థితుడైనపుడు అతనికి ప్రతినిధియై యుండవలెను. సమాజపు కార్యములందన్నిటిలోను సహాయకుడుగా నుండవలెను. ఇవి యుపమంత్రి కర్తవ్యములు.

23. కోశాధ్యక్షుడు :

నిమ్నలిఖిత కర్తవ్యములు, అధికారములు :-

1) సమాజపు ఆదాయమును గ్రహించుట, రసీదుల నిచ్చుట. దానిని తగినట్లు రక్షించుట. రసీదు తీసికొనక, ధనము కొంచెమైనను నియ్యకుండుట. లేఖబద్ధ యాజ్ఞను పొందక ధనమెవ్వరికి నియ్యరాదు.

2) అంతరంగ సభయొక్క యాజ్ఞను పొందక యెవరికి ధనమియ్యరాదు. మంత్రి, ప్రధానులకుకూడ, వారికి అంతరంగసభ నిర్ణయించిన మొత్తముకంటె నెక్కువ ధనమియ్యకుండుట. ఆ ధనము నుచిత కార్యమున వ్యయించినాడో లేదో, ఖర్చు పెట్టిన యధికారియే దానికి ఉత్తరదాతయగును.

3) ధనము యొక్క ఆయ వ్యయములను దెలుపు పుస్తకములు

(బహిఘాతా) ఉంచుట. ప్రతి మానము పరీక్షింపజేసి (ఆడిటర్ చే) బహిఘాతా సమేతముగా లెక్కలను అంతరంగనభ ముంచుచుట.

24. పుస్తకాధ్యక్షుడు :

కర్తవ్యములు: సమాజపు పుస్తకాలయమునగల స్థిర పుస్తకములను, విక్రయింపదగిన పుస్తకములున్నచో వానిని, రక్షింపవలెను. పుస్తకాలయపు లెక్కల పుస్తకములనుంచుట. పుస్తకములనిచ్చి పుచ్చుకొనుట, పుస్తకములను కొని తెప్పించుట, వాని నమ్ముట, పుస్తకాలయమునకు సంబంధించిన డిపాజిట్ నుంచుట మున్నగు కార్యములు చేయవలెను. (టిప్పణి) స్థిర పుస్తకములుకాని విక్రయింపదగు పుస్తకములు కాని అంతరంగనభ స్వీకృతినిపొంది తెప్పింపవలయును.

25. మిశ్రిత విషయములు :-

నిన్ను లిఖిత దశలందు ఆర్య సభాసదుల సమ్మతి పత్రముల ద్వారా మున గ్రహింపవచ్చును.

1) సమాజపు మంచి కొఱకు అంతరంగనభ నిర్ణయించినపుడు సమస్త ఆర్య సభాసదుల సమ్మతి గ్రహింపవలెను.

2) ఆర్య సభాసదులలో 1/5 వంతు గాని, (3) ముగ్గురు సభాసదులు గాని ఈ యిరువురిలో నెక్కుడు సంఖ్యగలవారి నిమిత్తముగ మంత్రికి పత్రము వ్రాసి పంపినపుడు.

3) ఎక్కువ ధనమునకు సంబంధించినట్టియు, కార్యనిర్వహణకు సంబంధించినట్టియు, ముఖ్య తీర్మానము చేయవలసి వచ్చినప్పుడు.

26) కొండొక సభయందు సభాపతి కొలది సమయము ఉపస్థితుడు కానపుడు, అతని స్థానమున ఆ సభ తమలో యోగ్యుడైన వ్యక్తిని సభాపతిగా నియమింపగలుగును.

27) నియమానుసారముగ వార్షిక సాధారణ సభలో ఎన్నిక జరగ నపుడు ఎక్కువలో ఎక్కువ ఆఱు మాసములవఱకు పూర్వపు టదికారులే కార్యములు చేయుచుందురు. ఈ సమయములో ఎన్నిక జరుగకున్నచో (6 నెలలలో) ప్రాంతీయ ప్రతినిధి సభయొక్క ప్రధాని రెండు మాసముల లోపల ఎన్నిక జరిపింపవలయును. లేదా ఉచిత వ్యవస్థ చేయవలెను.

28) అన్ని సభలయు, ఉపసభలయు వృత్తాంతము వీలునుబట్టి ఆర్య భాషలో దేవనాగర లిపిలో వ్రాయబడవలయును దానిని కొండొక ఆర్య సభాసదుడు కోరినచో మంత్రి ప్రధాని అనుమతి తీసికొని దానిని చూపించును.

నోటు 1.- ఆర్యావర్తమునకు వెలువలి సమాజములలో ఆవశ్యకత కలిగినపుడు ఆర్యభాషలో వృత్తాంతము వ్రాయవలెనను నియమము శిథిలము చేయవచ్చును.

29) అన్ని సభా కార్యక్రమములు శివవంతు సభాసదులు ఉపస్థితులై నపుడు ప్రారంభింపవలయును. (కోరం)

30. క) అన్ని సభలయు, ఉపసభలయు సర్వ కార్యములు బహు పక్షానుసారము నిశ్చితములగును.

ఖ) ప్రధానికి సాధారణ మతము (వోటు) కాక రెండవ నిర్ణాయక మతము (వోటు) కూడ ఉండును.

31. ఆదాయముయొక్క దశాంశము స్థిరనిధిలో నుంచవలయును.
32. ఆర్య సదస్యులు, ఎల్లరు ఆర్యసభాసదులు సంస్కృతము య ఆర్యభాష తప్పక ఎఱుగవలెను లేక నేర్చుకొనవలయును.
33. ఆర్యసదస్యుడు, ఆర్యసభాసదులు ఎల్లరు సాప్తాహిక సత్సంగము సమ్మిలితులగుట-ఉపస్థితులగుట వారికి ముఖ్య కర్తవ్యమగును.
34. ఆర్య సదస్యుడు, సభాసదులు ఎల్లరు వారికి లాభము కలిగి ఆనంద సమయములోను, సమాజముమీద దృష్టినుంచి దానికి తో సహాయము చేయుట ఉచితకార్యమగును.
35. ఆర్యసభాసదులు, ఆర్య సదస్యులు ఎల్లరు దుఃఖ సమయము కరస్పర సహాయము చేసికొనవలెను. ఆనందసమయములలో ఆహ్వాన సమావేశము కావలయును. ఇందు చిన్న పెద్ద భేదము పాటించ
36. ఆర్యస్థోదరుడొకరు ఏకారణము చేతనైన సంకటములో పడి లేక కొండొక విధవ సంతానము అనాధులై జీవన నిర్వాహము ఏడు ఆర్యసమాజమునకు ఆ స్థితి నిశ్చయముగా తెలిసినచో సమాఖి రక్షణ కొఱకు శక్తినుసరించి ఉచిత వ్యవస్థ చేయవలయును.
37. సార్వదేశిక సభచే నిర్మింపబడిన సంపూర్ణ నియమములు, (వేని న్యాయసభ కూడ సమ్మిళితమో) ఆర్యసమాజములమీద అమలును.
38. నిమ్నులిఖిత కారణమువలన అధికారులయు, అంతరంగ సభాపదవులు రిక్తములు (ఖాళీ)గా నెంచబడును.
-) చనిపోయినపుడు

2) విక్షిప్తదై నపుడు (పిచ్చివాడయినపుడు)

3) పదవిని త్యాగము చేసినపుడు.

4) కొందొక వ్యక్తి, ఆర్య న్యాయసభయొక్కయు లేక రాజకీయ న్యాయాలయము యొక్కయు నిర్ణయానుసారము అంతరంగ సమ్మతితో అతడు సభాసదుడుగా నుండుటకు అయోగ్యుడని సిద్ధముచేయు కొండొక ఆపరాధముచే దండితుడయినపుడు.

39. ప్రధాని (అధ్యక్షుడు) కొందొక విశేషావస్థలో అంతరంగసభ నుండి అనుమతి తీసికొని, ఏ అధికారిని నను స్థగితుని (Suspend) చేయ వచ్చును. కాని, అంతిమ నిర్ణయము కొఱకు 15 దినములలోపల నై మిత్తిక సాధారణసభ సమావేశపఱపవలయును. ఇట్టి సభ సమావేశపఱపజాలనపుడు అధికారిని స్థగితము చేయు ఆజ్ఞ నిర్ణయము (తిరస్కరింపబడుట) చేయ బడును.

40. ప్రధానిని అతని పదవినుండి తొలగించుట కొఱకు సాధారణ సభలో ఉంచబడిన అవిశ్వాస తీర్మానము కనీసము 75% శాతము వోట్లతో స్వీకరింపబడుట ఆవశ్యకమగును.

41. ప్రతి ప్రాంతమునందును ఒక ముఖ్యసభ ఉండును. దానికి ఆర్య ప్రతినిధిసభ అని పేరుండును. సమాజములన్నిటి వ్యవస్థయు ఆ ప్రతినిధి సభ అధీనమున నుండును. ఆసభ కనుకూలముగ నుండును. ఈ ప్రతినిధిసభ తన నియమములను స్వయముగ నిర్మించుకొనును.

42. ప్రాంతీయ ప్రతినిధి సభకు సంబంధించిన కొందొక ఆజ్ఞను వ్యవస్థను, అంగీకరించుటలో స్థానీయ సమాజముతో నిరంతర ఘోర విరోధము కలిగినపుడు లేక, స్థానీయ సమాజమున ప్రాంతీయసభయొక్క-

సమృత్తిలో సమాజమునకు హాని కలిగించు అవ్యవస్థ సమాజమున ఏర్పడి నపుడు ప్రాంతీయసభయొక్క అధ్యక్షునికి (ప్రధానికి) తన అంతరంగసభ యొక్క అనుమతివలన ఆ స్థానీయ సమాజసంఘటనమును నియత సమయము కొఱకు స్థగితము చేయు నధికారముండును. మఱియు ఆ సమాజము యొక్కయు, దాని అధీనమున ఉన్న సంస్థలయొక్కయు, వ్యవస్థ ప్రధాని ఉచితరీతిని చేయించవలయును.

43. సమస్త ఆర్యజగత్తునకు ఒక ముఖ్యతమ సభ ఉండును, దానిపేరు సార్వదేశిక ఆర్యప్రతినిధి సభ. సమస్త ఆర్య ప్రతినిధి సభ్యుల యొక్క పురుషార్థమును సంయుక్తముచేసి ఆర్యజగత్తునకు సముచిత వ్యవస్థ చేయుట దాని ముఖ్య కర్తవ్యము. ఈ సభ తన నియమములను తాను స్వయముగా నియమించుకొనును.

44. ప్రాంతీయ సభలతో సంబద్ధములైన ఆర్యసమాజము యొక్క రిజిస్ట్రీ ప్రాంతీయ సభలకు వేటుగనుండజాలదు. కొందొక సమాజము తన సంపత్తి సంఘటనమునకు సంబంధించిన రిజిస్ట్రీ వేటుగ చేయించినచో ప్రాంతీయసభ కోరిన పక్షమున 41 నెంబరుననుసరించి ఆ సమాజమునకు విరుద్ధముగ వ్యవహారము చేయవచ్చును.

45. ఈ ఉపనియమముల ఆవశ్యకతననుసరించి యథోచిత విజ్ఞాపనము చేసినపుడు సార్వదేశిక ఆర్య-ప్రతినిధి సభ సంస్కరింపవచ్చును. వృద్ధి చేయవచ్చును, తగ్గించవచ్చును.

ఆర్యసమాజముగాని, ప్రాంతీయసభగాని ఈ ఉపనియమములను తగ్గించుటకు, హెచ్చించుటకు, సంశోధించుటకు, అధికారము కలిగి యుండదు.

ప్రవేశపత్రము

శ్రీ ఆర్యసమాజ మంత్రాగారికి,

శ్రీమాన్ నమస్తే :

నేను ప్రసన్నతా పూర్వకముగ ఆర్యసమాజ ఉద్దేశ్యములను,
(సమాజ దళ నియమములలో వర్ణించిన విధముగ) అట్లే సిద్ధాంతములను
(వేదాధారముగ ఋషి దయానందులు రచించినవానిని) గౌరవించుచు వాని
కనుకూలముగ ఆచరణను స్వీకరింతును. నా పేరును సమాజమున లిఖిం
తురు గాక.

పేరు :

తండ్రి పేరు :

వయస్సు :

పూర్తి అడ్రసు :

వృత్తి :

మాసిక చందా :

లారీఖు :

సభ్యుని సంతకము :

స్వీకరింపబడిన తేది :

గ మ ని క

ఆర్యబంధువులారా:

ఆర్యశబ్దమున కర్థము తెలియనివారు, ఆర్యసమాజ దళనియమములను, ఉపనియమములను గ్రహింపనివారు తమకు తోచినవిధమున బైలాలు వ్రాసి కొని ఆర్యసమాజమును పేర రిజిష్టరు చేయించిన సంస్థలు పెక్కుగలవు సదస్యులు, అంతరంగ సభాసదులు (వర్కింగ్ కమిటీ) ఆర్యసమాజ దళనియమములు, ఉపనియమముల ప్రకారము ఆర్ తలేనివారే యెక్కువమంది ఆయాసమాజముల సంచాలకులుగా నున్నారు. నియమోప నియమములకు విరుద్ధముగా స్వార్థబుద్ధితో అధికారదాహముతో పదవుల కొఱకు పడరాని పాట్లుపడువారున్నారు. కోర్టులకెక్కినవారును గలరు.

కావున ఆయాసమాజములు ఈ నియమోపనియమముల ననుసరించి తమతమ బైలాలను సవరించుకొని స్వచ్ఛమైన ప్రవర్తనగల సదస్యులతో విరాజిల్లినచో దయాసందుని యిచ్చానుసారము ప్రవర్తించుటయేగాక యితర సంస్థలకు అదర్శప్రాయములై మార్గదర్శకములై వెలుగొందునని గమనింప గోరుదును. సమాజ కార్యక్రమములందు నుత్సాహముచూపువారు సమాజములకు ధనాదులచే సాయపడుచు సహకరించుచు దాతలుగాను, అభిమానులుగాను, కొనసాగుచు సమాజాభివృద్ధికి తోడ్పడవచ్చును.

తె నా లి }
28-11-88 }

— వెంకయ్యార్య